

Han passat uns quants anys d'ençà que en Josep entrà per primer cop al Park Güell. I totes les il·lusions amb què començà a treballar s'han esvaït. Encara que el senyor Güell i el mateix Gaudí van anar-hi a viure, només una família hi va estar interessada. El projecte de ciutat no va eixir. Ja intuïa ell, amb les visites que va fer, que alguna cosa no funcionava. Ell ha pogut veure com els espais eren ocupats per fer moltes celebracions, festivals, sardanes i d'altres. I ja es comença a sentir un rumor. Es veu que l'Ajuntament vol comprar els terrenys per fer un parc per a tothom.

Des del 1923 el Park passa a ser un parc públic comprat per l'Ajuntament. Aquesta compra va assegurar la pervivència de les construccions que s'hi havien fet. L'any 1984, la Unesco el va considerar monument patrimonial mundial de la humanitat.

Si el Park Güell havia de ser una ciutat-jardí, com expliques el fet que es convertís en un parc públic?

Una celebració dins el Park.
G. Ballell
© AHCB-AF

MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT
Plaça del Rei, s/n
08002 Barcelona

Informació i reserves:
Tel.: 93 319 02 22
E-mail: reserves-mhcb@mail.bcn.es
Horari d'atenció:
de dilluns a divendres de 10 a 14 h
i dimarts i dijous de 16 a 18 h
www.museuhistoria.bcn.es

Gaudí i el
Park Güell

Gaudí i el Park Güell

En Josep Fortuny viu al barri de Gràcia, a prop de la plaça del Relotge. Des de fa uns anys ha passat a ser el responsable de les obres del Park Güell, la qual cosa l'encisa. Li agrada construir edificis tant diferents dels que hi ha a la ciutat. I aquest cop intueix que l'arquitecte responsable, el senyor Gaudí, en farà una de molt especial. Estan construint una urbanització en un lloc molt saludable, lluny de l'atapeïment del centre de Barcelona. Ja ha vist els plànols i s'imagina passejant per aquelles cases envoltades de jardins, en mig de la natura. Ja s'imagina al mercat sota una gran columnata i també mirant la ciutat des del mirador de la plaça central...

El Park es comença a construir el 1900 com una ciutat-jardí. Va ser promoguda per l'industrial i financer Eusebi Güell. Per fer-la es va triar la Muntanya Pelada, al barri de la Salut, que formava part del terme municipal de Gràcia. S'havien de fer unes 40 cases envoltades de jardí que disposarien de molts serveis: una porteria, un mercat, una plaça central, una capella i molts serveis nous per a l'època, com ara el telèfon. Un barri residencial amb un mur de tancament i servei de vigilància. Un lloc inaccessible, fins i tot per als tramvies, on només podia anar a viure un grup molt reduït de les famílies de l'època.

El Park en construcció, 1908
© AHCB-AF

Qui creus que podia anar a viure al Park. Per què?

A en Josep Fortuny li agrada la seva ciutat. Ell, que va néixer al carrer Sombrerers, a prop de Santa Maria del Mar, es va traslladar al barri de Gràcia en casar-se amb la Maria. Amb ella ha vist com la ciutat ha crescut al voltant del passeig de Gràcia. Allà és on voldria viure, en un gran pis, amb moltes estances, envoltat de comoditats, amb llum de gas dins la casa, cuina que no fos de carbó i fins i tot un lavabo amb banyera.

Fins al 1854, la ciutat de Barcelona va estar envoltada de les muralles de l'època medieval. A partir de llavors la ciutat comença a créixer al voltant del passeig de Gràcia, més enllà del seus límits. És el moment de la construcció de l'Eixample. El gran creixement de la ciutat es va donar, però, amb l'annexió dels pobles del pla, l'any 1897. Això va comportar la incorporació d'antics municipis com ara Gràcia, Sants o Sant Martí de Provençals.

Carrer de les tres Voltes, 1908

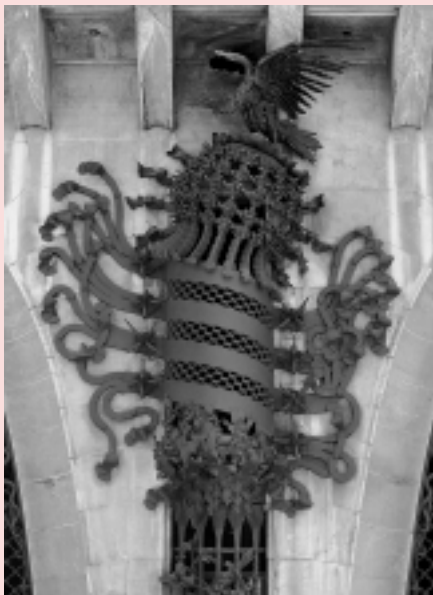
Com t'imagines la ciutat del 1900?

Carrer de Balmes a
començaments del s. xx

En Josep es passa el dia al Park Güell. La seva feina li ha donat una gran responsabilitat, ja que el senyor Güell, que és el promotor del projecte, és molt exigent. De fet, Gaudí també ho és i ambdós es porten d'allò més bé. Comparteixen idees, interessos i maneres de fer. Fa molts anys que es coneixen, d'ençà que Eusebi Güell es convertí en el mecenes del jove arquitecte. Una amistat i unes relacions de treball que van continuar al llarg de tota una vida.

Güell, el mecenes de Gaudí, formava part de la nova burgesia enriquida amb els negocis a les colònies d'ultramar. Amplià la seva fortuna amb fàbriques tèxtils i activitats financeres. El seu pare havia estat un *indiano*, el nom amb què es designa aquells que varen fer fortuna a les colònies i que tornaren amb grans capitals. Aquests capitals no només es feren amb el comerç de productes colonials, com ara el sucre o el tabac, sinó també amb el tràfic d'esclaus.

Què significa ser mecenes?
Què va significar per a Gaudí tenir Güell de mecenes?

Pavellons Güell
© Triangle Postals

← Escut de ferro forjat a la façana del Palau Güell
© Triangle Postals

Església de la Colònia Güell
© Triangle Postals

Avui és un dia decisiu perquè en Josep ha d'explicar a les famílies interessades les instal·lacions que tindrà la urbanització. Ell està nerviós perquè veu que hi ha algunes condicions que poden resultar massa exigents. Al fet que és un lloc molt allunyat on no arribarà ni tan sols el tramvia s'afegeixen un munt de normatives que s'hauran de posar en el contracte. Cada família podrà construir casa seva segons el seu gust, però haurà de limitar-ne l'alçada, haurà de fer un jardí, haurà de pagar una multa de 50 pessetes si tala o arrenca algun arbre i no podrà tancar la vista al mar. I a més a més, els plànols hauran de ser supervisats i aprovats pel mateix Güell. Però, és clar, viure al costat d'un senyor com en Güell és tot un privilegi!

Família burgesa

Pagesos

Els bancs © Pere Vivas

Si fossis una de les famílies interessades, que decidiries?

Quin tipus de família creus que podria viure en aquesta ciutat-jardí?

Un aprenent

L'entrada del carrer Olot © Pere Vivas

En Josep sap que hi ha molts serveis que no es troben enlloc més de la ciutat. En entrar, a la dreta, hi ha la porteria amb la casa del conserge. A l'esquerra hi ha el pavelló d'administració amb una sala per a les visites, amb telèfons i butaques, un servei per a totes les cases del Park. Al davant, un espai per guardar els carruatges. Després de pujar l'escalinata, es troba el mercat, que hauria de funcionar dos cops per setmana i que, a més a més, amaga una cisterna. També hi ha moltes vies que porten a les diferents cases i a la plaça central, on es podran fer representacions a l'aire lliure, prendre la fresca i observar la ciutat. Passant per la via principal es troba la casa mostra amb el seu jardí privat, amb planta i pis. I ara vol que cadascuna de les famílies presents l'acompanyin a veure en directe aquest lloc.

Indica les diferents instal·lacions del Park.

Carrossa de passeig
© Ramon Muro-MHCB

Maqueta dels fanals del Passeig de Gràcia
© Ramon Muro-MHCB

Telèfon
© Col·lecció particular família Forcada Nogués

Quan en Josep passeja per aquest parc recorda la imatge de la seva infantesa, quan aquest lloc era un espai d'esbarjo. Recorda com la seva mare preparava el berenar i els deia a tots: – Avui anirem a passar el dia a la Muntanya Pelada. Quantes vegades s'havia amagat a les coves, havia recollit fòssils i s'havia enfilat als garrofers i a les oliveres a prop de la riereta! Ara tot està molt canviat i fins i tot la natura sembla més exuberant d'ençà que el senyor Güell ho va fer repoblar amb pins, alzines, palmeres i oliveres.

“Vaig copsar les més pures i plaents imatges de la Natura, aquesta Natura que sempre és la meva Mestra.”
“El gran llibre, sempre obert i que cal esforçar-se a llegir, és el de la Naturalesa.” P. 44.
“L'objectiu és augmentar i fer còmodes les comunicacions dels diversos indrets del parc, utilitzant únicament els materials mateixos del terreny.” P. 130.

Antoni Gaudi

Selecció de textos de PLA, RICARD [et al.], *Gaudi per Gaudi*, Triangle postals, Barcelona, 2002.

Quines altres al·lusions a la natura i al respecte per aquesta trobes en la construcció del Park Güell?

Vista parcial del Park Güell
Fotofípia 1905
© Col·lecció particular de J. J. Lahuerta

Viaducte del mig amb el tronc de garrofer
© Pere Vivas

